

Гимназија "Вук Караџић" Трстеник

Вука Караџића 11, 37240 Трстеник тел/факс 037 711-844, 713-665
www.vukts.edu.rs gimvks@nadlanu.com

На основу члана 3. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Службени гласник РС" бр.101/05), члана 57. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 72/09) и члана 31. став 1. тачка 1. Статута, Школски одбор Гимназије "Вук Караџић" Трстеник, у проширеном сазиву, на седници одржаној дана 25. 03. 2010. године, донео је

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником запослени у Гимназији "Вук Караџић" Трстеник (у даљем тексту: школа), уређују спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима као и лица која се затекну у школи ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, права, обавезе и одговорности запослених у вези са безбедношћу и здрављу на раду. Безбедност и здравље на раду обухватају мере и средства која су неопходна за остваривање безбедних услова рада.

Члан 2.

У школи се процес рада организује тако да сви запослени могу обављати рад без опасности за живот и здравље запослених у школи и ученика школе. Организација и процес рада морају бити засновани на законским прописима, као и на прописаним мерама и нормативима којима се обезбеђује безбедност и здравље на раду.

Члан 3.

Запослени је дужан да ради са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља као и живота и здравља осталих запослених и ученика школе.

Члан 4.

Спровођење безбедности и здравља на раду је право и обавеза сваког запосленог. Непридржавање прописаних мера безбедности и здравља на раду представља тежу повреду радне обавезе у складу са општим актом о одговорности запослених. Неспровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду повлачи кривичну одговорност утврђену законом.

Члан 5.

Право на безбедност и здравље на раду у школи имају:

1. запослени у школи;
2. ученици;
3. друга лица која обављају рад у школи по било ком основу,
4. студенти у току практичне наставе или стручне праксе и
5. лица која се затекну у школи.

Директор је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Члан 6.

Безбедност и здравље на раду обухвата средства која су неопходна за остваривање безбедних услова рада. Безбедни услови рада остварују се применом савремених техничких, организационих, здравствених, социјалних и других мера и средстава безбедности на раду којима се обезбеђује:

- да се радна средина пројектује, изграђује и одржава тако да се рад обавља применом мера заштите од опасности по живот и здравље радника;
- да се радни услови прилагоде физичким и психичким особинама и способностима запослених, а организација наставе постави тако да наставно особље обавља послове у оптимално режиму рада;
- да електричне инсталације и инсталације флуида буду пројектоване, изведене и одржаване у складу са техничким прописима, стандардима и прописима о безбедности и здравља на раду, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност радника;
- да у радним и помоћним просторијама, односно на местима рада хемијске, физичке и биолошке штетности не буду изнад дозвољених граница, а микроклима и осветљење у складу са прописаним нормативима, техничким мерама, стандардима и прописима о безбедности и здравља на раду за делатност која се обавља у тим просторијама и на тим радним местима;
- да машине, алати, опрема и друга техничка средства буду пројектована, постављена и употребљавана на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених и ученика.
- да се опасне материје, које могу проузроковати професионална обољења и повреде на раду, могу да употребљавају само у условима који обезбеђују одговарајућу сигурност запослених и ученика;
- да се средства и опрема личне заштите употребљавају само када не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права запослених

Члан 7.

Запослени има право да се упозна са прописаним мерама безбедности и здравља на раду у вези са пословима које треба да врши, као и са организовањем и спровођењем безбедности и здравља на раду у школи, односно да захтева да буде потпуно упознат са правима, односно обавезама у вези са безбедности и здравља на раду и условима рада.

Члан 8.

Запослени има право на услове рада који му обезбеђују безбедан и здрав рад.
Запослени има право да обавља рад према здравственим способностима и да стручно буде оспособљен за безбедан и здрав рад.

Члан 9.

Запослени има право на одговарајућа средства личне заштите, и обавезан је да их користи за одговарајуће послове (наменски) и да их редовно одржава.

Члан 10.

Запослени има право одбити да ради ако му прети непосредна опасност по живот или здравље, због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду за време док се оне не спроведу.
Запослени који обавља рад са повећаним ризиком има право да одбије да ради:
- ако се у прописаном року не упути на периодични лекарски преглед;
- ако се лекарским прегледом од стране надлежне здравствене установе утврди његова здравствена неспособност за обављање таквих послова.

Члан 11.

Запослени има право да захтева остваривање својих права у вези са безбедношћу и здрављем на раду.
Захтев за остваривање права запослени подноси директору школе. Ако се по захтеву запосленог не поступи у року од 8 дана од дана његовог подношења, или ако запослени сматра да тражене мере безбедности на раду нису спроведене у смислу одредаба прописа и безбедности на раду или опшних аката школе, има право да поднесе захтев за заштиту својих права Школском одбору.
Запослени се такође може обратити и надлежној инспекцији рада.

2. Обавезе запослених

Члан 12.

Запослени је дужан да своје послове врши са пуном пажњом ради обезбеђивања свог живота и здравља, као и заштите здравља осталих радника и ученика школе.
Запослени је дужан да одмах обавести директора школе о кваровима или другим недостацима који би могли угрозити безбедност и здравље на раду.

Члан 13.

Запослени је дужан да се стручно оспособљава и да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду, сходно потребама школе.

Члан 14.

Запослени је дужан да се придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду, да правилно рукује оруђима и средствима за рад и да личну заштитну опрему и средства користи према њиховој намени.

Члан 15.

Запосленом је забрањено да за време рада конзумира алкохол или друга средства зависности.
Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности.
По позиву директора Школе проверу алко-теста врши ОУП - Трстеник употребом алкометра по прописима Закона о безбедности саобраћаја .
О утврђивању алкохолисаности радника сачињава се записник који потписују радници ОУПА-а и директор Школе.
Проверу да ли је радник под дејством других средстава зависности врши одговарајућа медицинска установа.
Радник код кога се утврди присуство алкохола и других средстава зависности или одбије да се подвргне провери, не сме започети односно наставити рад. Директор је дужан да таквог радника удаљи са рада .
Забрањено је пушење у свим просторијама Школе .

Члан 16.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, дужан је да обави лекарски преглед на који га упућује школа .

3. Одговорност запослених

Члан 17

Запослени који се не придржава прописаних мера безбедности на раду чини тежу повреду радне дужности и подлеже одговорностима сагласно одредбама важећих правилника школе.
Запослени који се не придржава прописаних мера безбедности на раду, не користи средствима личне заштите на раду или ако одбије да поступа по упутствима одговорног запосленог са посебним овлашћењима и одговорностима, може се привремено удаљити са радног места или из школе.

Члан 18.

У смислу овог Правилника као повреде радних обавеза сматрају се:

- неизвршавање, или несавесно, немарно, неблаговремено извршавање обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду;
- повреда одредаба о обезбеђењу опасности од пожара, експлозије или других елементарних непогода;
- злоупотреба положаја или прекорачење датог овлашћења у вези са безбедношћу на раду;
- непредузимање или недовољно предузимање мера безбедности радника на раду;
- некоришћење средстава или опреме личне заштите на раду;
- пушење на забрањеним местима ;
- долазак на рад у припитом стању и узимање наркотичних средстава којима се умањује радна способност;
- одбијање извршавања наредбе, односно налога одговорног радника у вези примене мера безбедности на раду.

III ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**1. Школски одбор****Члан 19.**

Школски одбор разматра најмање једном у 6 месеци стање о испуњености прописаних услова у области безбедности и здрављу на раду.

Члан 20.

У обезбеђивању и унапређивању безбедности и здравља на раду школски одбор има нарочито следеће задатке:

- доноси одлуке којима се уређују поједина питања у погледу обезбеђивања, спровођења и унапређивања заштите на раду;
- стара се о обезбеђивању посебних услова за рад жена, омладине и инвалида;
- разматра извештаје, анализе и предлоге лица задуженог за безбедност и здравље на раду;
- разматра записник инспекције о стању безбедности и здрављу на раду.

2. Директор школе**Члан 21.**

Безбедност на раду у школи, у целини се спроводи уз опште старање и руковођење директора школе. У том погледу он има дужности и овлашћења:

- разматра стање безбедности на раду;
- писменим актом одређује лице задужено за безбедност и здравље на раду;
- разматра извештаје и анализе задуженог лица о условима рада у школи; повредама на раду, професионалним обољењима и другим здравственим оштећењима;
- стара се о доследном примењивању мера безбедности на раду;
- стално прати стање безбедности на раду;
- прати извршење програма мера за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду;
- спроводи одлуке донете у школи и организује извршење решења инспекције рада о отклањању утврђених недостатака и неправилности;
- остварује увид и врши надзор у погледу примене мера о периодичним прегледима и испитивањима;
- покреће поступак против запосленог због повреде радне дужности и обавеза, у вези са безбедношћу на раду.
- подноси школском одбору предлоге за предузимање одговарајућих мера за обезбеђивање, спровођење и унапређивање безбедности на раду;
- обавештава Школски одбор о стању безбедности и здравља на раду;
- доноси конкретне одлуке и налаже мере у вези са безбедношћу и здравља на раду.

Члан 22.

Директор школе је одговоран за спровођење и унапређивање безбедности на раду, а нарочито:

1. да се запослени распоређује на место рада на коме су спроведене мере безбедности на раду;
2. да се запосленом поверавају задаци који неће имати штетне последице на његово здравствено стање и безбедност;
3. да се на радна места са повећаним ризиком распоређује радник за кога је прописан одговарајући лекарски преглед;
4. да се запосленом може давати на употребу оруђе за рад, средства и опрема личне заштите само ако је обезбеђена документација прописана овим законом;
5. да се запосленом на употребу може дати оруђе за рад и инсталације само ако је претходно утврђена њихова исправност на начин и по поступку прописаним овим законом;
6. да запослени може да ради само у радној средини где су физичко-хемијске (микроклима, бука, вибрација) штетности у дозвољеним границама;
7. да се средства за рад, односно средства и опрема личне заштите искључе из употребе, ако су неисправни и ако због насталих промена угрожавају живот и здравље запосленог;
8. да се средства рада, односно средства и опрема личне заштите користе према њиховој намени и да их употребљавају само радници којима су поверена;
9. да се за време рада не конзумира алкохол или друга средства зависности, да запослени који је под утицајем алкохола или других средстава зависности буде удаљен са рада и да се не пуши на местима где то није дозвољено;

10. да при распоређивању на место рада упозна запосленог са опасностима, штетностима и мерама заштите на раду;
 11. да забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера заштите на раду и упутства за безбедан и здрав рад;
 12. да забрани рад запосленом који није оспособљен за безбедан и здрав рад;
 13. да забрани рад запосленом који се није подвргао лекарском прегледу, или је лекарским прегледом утврђено да не испуњава услове у погледу здравствене способности.
- Директор школе је дужан да предузима и друге прописане мере безбедности на раду у складу са законом и колективним уговором.

3.Одбор за безбедност и здравље на раду

Члан 23.

Одбор за безбедност и здравље на раду има 3 (три) члана.Једног члана из реда запослених именује Директор школе,док два члана бирају запослени односно синдикат школе.Лице за безбедност и здравље на раду је секретар Одбора за безбедност и здравље на раду.

Одбор за безбедност и здравље на раду :

- Има право увида у сва акта која се односе на безбедност и здравље на раду,
- Има право да учествује у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду,
- Има право да буде информисан о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду;
- Захтева од Директора школе да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањивање ризика који угрожавају безбедност и здравље на раду,
- Може да захтева вршење надзора од стране инспекције рада ако сматра да Директор школе није спровео одговарајуће мере из области безбедности и здравља на раду,
- Има право да присуствује инспекцијском надзору из области безбедности и здравља на раду,

IV ЛИЦЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 24.

Стручне послове безбедности и здрављу на раду обавља лице које одреди директор Школе.

Стручне послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду је независно и самостално у обављању послова и има слободан приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду

Директор школе је дужан да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Члан 25.

Лице који обавља стручне послове безбедности и здравља на раду дужан је да свакодневно обилази радна места и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

1. употребу исправних оруђа за рад;
2. распоређивање запослених на радна месту у складу са лекарским извештајем о здравственом стању;
3. обезбеђивање исправних средстава и опреме личне заштите и њихово коришћење и одржавање на прописан начин;
4. оспособљавање запослених за безбедан рад;
5. води прописану евиденцију о безбедности на раду;
6. обуставу рада када утврди непосредну опасност по живот и здравље запослених и ученика и обавештава о обустави рада директора школе;
8. спровођење и примену других мера које су уређене актом школе или Министарства просвете или Министра здравља.

Члан 26.

Лице задужено за безбедност и здравље на раду обавља нарочито следеће задатке:

- организује спровођење заштите на раду и врши контролу правилне примене одредаба овог правилника, осталих интерних општих аката из области безбедности и здравља на раду, као и општих и посебних прописа који регулишу безбедност и здравље на раду;
- обавезан је да се брине о благовременом снабдевању запослених прописаним средствима личне заштите и личне опреме;
- овлашћен је да нареди обуставу рада на послу, односно радном задатку где прети непосредна опасност по живот и здравље запосленог, с тим да о овоме одмах обавести запосленог са посебним овлашћењима и одговорностима у спровођењу заштите на раду;
- обавезан је да се брине о благовременом извршавању одлуке органа управљања, као и о наређеним мерама од стране инспектора рада за побољшавање услова рада, и о уоченим и одређеним роковима обавештава инспекторат рада и органе школе;
- обрађује материјале о проблемима безбедности и здравља на раду које разматра школски одбор и одбор за безбедност и здравље на раду,
- припрема предлог програма мера за побољшање услова рада, усавршавање и унапређење безбедности на раду;
- стара се о набавци средстава за пропаганду безбедности и здравља на раду (постере, цртеже, стручна литература);

- привремено забрањује вршење послова, односно радних задатака запосленог који се не придржава прописаних мера безбедности на раду, не користи средства личне заштите на раду или одбија да поступи по упутствима за безбедан и здрав рад;
- подноси пријаве за покретање поступка због повреде радне дужности услед непридржавања прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- обавештава инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова, у сарадњи са директором, о свакој тешкој, смртној, колективној повреди, као и о повреди запосленог на раду при доласку и одласку са посла, са последицама привремене одсутности са посла;
- води евиденцију о броју повреда на раду и другим болестима у вези са радом и привременој одсутности са посла због ових болести и повреда на раду;
- води евиденцију о обучавању и образовању радника из материје безбедности на раду.
- прати позитивне прописе из области безбедности и здравља на раду и о њима обавештава директора школе и запослене са посебним овлашћењима и одговорностима у спровођењу безбедности на раду.

Члан 27.

Лице задужено за безбедност и здравље на раду за свој рад у спровођењу безбедности на раду непосредно је одговоран директору Школе.

Члан 28.

Наставник хемије дужан је да теоријски упозна ученике са опасностима и штетностима употребе опасних материја приликом њиховог коришћења у настави.

Када ученици изводе практичне вежбе наставник мора да буде присутан и да им практично покаже исправно руковање опасним материјама.

Наставник физичког васпитања дужан је да теоријски упозна ученике са опасностима од повређивања приликом извођења наставе из овог предмета.

Приликом практичног извођења вежби на справама наставник мора да буде поред ученика и да предузме одговарајуће мере заштите ученика од повређивања.

Присуство наставника је обавезно приликом свих предвиђених видова физичке активности на часу.

Члан 29.

Обучавање и образовање из материје безбедности на раду има за сврху пружање што ширих знања из познавања техничких, здравствених, психофизичких и других мера безбедности и здравља на раду.

Члан 30.

За обучавање и образовање и проверу знања из области безбедности и здравља на раду стара се лице задужено за безбедност и здравље на раду.

Члан 31.

Лице задужено за безбедност и здравље на раду дужно је да новопримљеног и распоређеног радника на нови посао упознају са опасностима које му прете на раду на његовом послу и у школи као целини.

Члан 32.

Повремена провера познавања материје из безбедности на раду неопходна је код радника на пословима у радионици, котларници, лабораторији, сали за физичко васпитање и слично.

Члан 33.

Лице за безбедност и здравље на раду води евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком ,
- запосленима распоређеним на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места,
- повредама на раду ,
- професионалним обољењима ,
- болестима у вези са радом
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав ,
- опасним материјама које користи у току рада ,
- извршеним испитивањима радне околине ,
- извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад,
- извршеним прегледима и испитивањима средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- пријавама смртних, колективних и тешких повреда на раду, као и повреда на раду због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана ,
- пријавама професионалних оболења,
- пријавама болести у вези са радом и
- пријавама опасних појава које би угрозе безбедност и здравље запослених .

Евиденција се води на обрасцима прописаним од стране Министра

V УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДА НА РАДУ И ПОВРЕДА РАДНИХ ОБАВЕЗА**Члан 34.**

Повредама на раду сматрају се повреде проузроковане на послу, на путу од стана до места рада и обратно, на путу ради извршавања службених задатака и на путу предузетом ради ступања на рад, на послу који је осигуран.

Члан 35.

Сваку повреду на раду и нагло обољење на раду, као и повреду у доласку на посао и повратка са рада, запослени је обавезан да пријави директору школе.

Ако због теже повређености, односно наглог обољења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се затекао на најближем месту догађаја, односно лице које је прво видело или сазнало за повреду или нагло обољење на раду.

Члан 36.

Секретар школе чим сазна за повреду или нагло обољење запосленог одмах о томе обавештава лице задужено за безбедност и здравље на раду и у заједници са њим, у за то одређеном формулару, сачињава записник о овој повреди – наглом обољењу .

Члан 37.

Директор школе је дужан да за случај повреде или изненадне болести запосленог или ученика обезбеди пружање прве помоћи; организује потребне контакте са одговарајућим службама, пре свега хитне помоћи, хитне медицинске неге, спасавања и против пожарне заштите, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију ученика у случају могуће опасности.

За пружање прве помоћи задужују се наставници физичког васпитања и наставници биологије.

Члан 38.

Директор школе је дужан да запосленом повређеном на раду изда прописану исправу о повреди на раду као и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Директор школе је дужан да одмах а најкасније у року од 24 часа од настанка усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Члан 39.

Директор школе је дужан да најкасније у року три узастопна радна дана од дана сазнања пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запослених.

Члан 40.

Запослени може бити удаљен са радног места или из школе због тежих повреда радних обавеза, у вези са безбедношћу на раду у следећим случајевима:

- ако дође на посао под дејством наркотика или алкохола, односно у таквом психичком стању да не може безбедно да ради;
- ако одбија да ради по прописима, односно упутствима директора, а постоји озбиљна могућност да може наступити опасност по безбедност запосленог или других запослених и ученика;
- ако послове на радном месту обавља супротно од утврђеног начина, или ако при раду не примењује на радном месту, односно на послу прописане нормативе безбедности и здравља на раду, чиме се умањује безбедност и здравље на раду;
- ако не употребљава или употребљава на непрописан начин лична заштитна средства;
- ако користи неисправна оруђа за рад, уређаје или друга средства рада, а зна или је могао да зна да су неисправна, и као такви представљају опасност на раду;
- ако скида, замењује или при раду не користи заштитне направе, уређаје или их неправилно употребљава;
- ако самовољно обавља послове који не спадају у његов редован задатак;
- ако се не подвргава одређеним лекарским прегледима ради утврђивања опште и посебне здравствене способности за безбедан и здрав рад;
- ако не напусти радно место, не поступи по захтеву директора у случају привременог одстрањивања са радног места.

VII ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА**Члан 41.**

Запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећавања безбедности и здравља на рад. Школа се посебно стара о остварењу одговарајућих услова за рад ових запослених.

Заштита омладине :

- Запослени млади од 18 година живота не може да ради на пословима :

- 1.) На којима се обала нарочито тежак физички рад, рад под земљом или на великој висини,
 - 2.) Који укључује излагање штетном зрачењу или средствима која су отровна, канцерогена или проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације,
 - 3.) Који би на основу налаза надлежног здравственог органа, могу штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот с обзиром на његове психофизичке способности,
- Запослени између навршене 18 и 21 године живота може да ради на пословима из става 1.) и 2.) само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље,
- Трошкове лекарског прегледа за горе поменуте запослене сноси послодавац,

- Пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди дуже од 35 часова недељно, нити дуже од осам часова дневно,
 - Забрањен је прековремени рад и прерасподела радног времена запосленог који је млађи од 18 година живота ,
 - Запослени млађи од 18 година живота не може да ради ноћу осим :
 1. Ако обавља послове у области културе, спорта, уметности и рекламне делатности,
 2. Када је неопходно да се настави рад прекинут услед више силе, под условом да такав рад траје одређено време и да мора да се заврши без одлагања, а послодавац нема на располагању у довољном броју друге пунолетне запослене,
 - Школа је дужна да у случају из претходног става 2. обезбеди надзор над радом запосленог млађег од 18 година живота од стране пунолетног запосленог.
- Заштита материнства :
- Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама, .
 - Запослена жена за време 32 недељне трудноће не може да ради прековремено и ноћу , ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа,
 - Запослена жена за време последњих осам недеља трудноће не може да ради прековремено и ноћу,
 - Један од родитеља са дететом до три године живота може да ради прековремено, односно ноћу само уз своју писану сагласност,
 - Самохрани родитељ који има дете до седам година живота или дете које је тежак инвалид може да ради прековремено, односно ноћу само уз своју писану сагласност,
 - Права из претходна два става има и усвојилац, хранитељ, односно старатељ детета.
- Заштита инвалида :
- Запосленом инвалиду рада Школа је дужна да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности,
 - Запосленом код кога је , у складу са прописима о пензијском осигурању, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима, Школа је дужна да обезбеди обављање другог одговарајућег посла.

VIII НАБАВКА ОРУЂА ЗА РАД И СРЕДСТАВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 42.

Снабдевање запослених заштитном обућом, одећом и осталим средствима личне заштите и опреме одређено је Актом о процени ризика на радном месту и у радној околини.

Члан 43.

Средства личне заштите и личне опреме користе се само у за то одређене сврхе у току радног времена и на пословима и радним задацима школе.

Ова средства није дозвољено, односно забрањено је користити у приватне сврхе. Запослени који по било ком основу престане да ради у школи обавезан је да према књиговодственом стању надокнади њихову противвредност.

Средства личне заштите се набављају на основу одлуке директора школе а у складу са финансијским могућностима школе.

Члан 44.

За свако оштећење или губитак средства за личну заштиту до кога је дошло услед немарности или непажње запослени одговара сходно одредбама о материјалној одговорности запослених.

Свако лично средство и опрема који из било којих разлога постану неупотребљиви , било да им је истекао век трајања или су током употреба услед непредвиђених узрока постали неупотребљиви, морају се заменити новим.

О оштећењу или дотрајалости средстава личне заштите из претходног става, запослени је дужан да одмах обавести директора школе.

IX НАЧИН И ПОСТУПАК УПУЋИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ НА ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Члан 45.

Сваки запослени пре ступања на рад у школи подвргава се лекарском прегледу, ради утврђивања здравственог стања и радне способности.

Члан 46.

На пословима где постоји могућност професионалних и других обољења у вези са радом, не могу да буду распоређени запослени који су склони таквим обољењима.

Запослени са здравственим недостацима не смеју да буду распоређени на послове који би могли изазвати опасне последице по њихову околину и по њих саме.

Запослени који су склони професионалним обољењима и повредама на раду морају се са послова на којима може да дође до ових обољења, распоређивати на друге послове, односно радне задатке, а у складу са општим актом о систематизацији послова и радних задатака.

**X НАЧИН ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ
ОБОЉЕЊА ЗАПОСЛЕНОГ НА РАДУ****Члан 47.**

На видљивом и лако приступачном месту постављен је ормарић са прописаним санитарским средствима за пружање прве помоћи. Ормарић је са спољне стране обележен знаком црвеног крста.

На ормарићу су назначени: бројеви телефона здравствене станице, станице за хитну помоћ, (94) ватрогасне службе, (93) службе инспекције рада, ОУП-а (92) и презиме и име запосленог задуженог за пружање прве помоћи;

У ормарићу за указивање прве помоћи налази се садржај санитарског материјала са упутством за указивање прве помоћи и блок у коме се утврђује, односно уписује утрошени материјал после указане прве помоћи.

XI ОБАВЕЗЕ ШКОЛЕ ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА**Члан 48.**

Школа је дужна да омогући надлежном инспектору рада улазак у радне просторије у којима се врши надзор . Школа је дужна да на захтев инспектора рада достави тражене податке, као и да, по решењу инспектора рада, у одређеном року отклони утврђене недостатке и неправилности и о извршењу решења у писменој форми обавести инспектора рада .

Члан 49.

Школа је дужна да омогући надлежном инспектору рада улазак у свако доба за време рада.

Школа је дужна да омогући инспектору рада преглед просторија и уређаја, да му запослени дају потребна обавештења и да му стави на увид исправе, односно податке потребне за вршење надзора над применом прописа о безбедности и здрављу на раду.

Школа је дужна да на захтев инспекције рада достави тражене податке у вези са безбедношћу и здравља на раду .

Члан 50.

Школа је дужна да поступи по решењу инспектора рада и да у одређеном року отклони утврђене недостатке.

Школа је дужна да извести инспектора рада о извршењу његовог решења, у року од 8 дана од дана одређеног за отклањање недостатака, односно неправилности.

XII ЗАБРАНА ВРШЕЊА ПОСЛОВА, ОДНОСНО РАДНИХ ЗАДАТАКА**Члан 51.**

Директор школе ће забранити вршење послова, односно радних задатака запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду, не користи средства личне заштите, и ако одбија да поступи по његовом упутству за безбедан и здрав рад.

Због разлога из става 1. овог члана, запослени може привремено бити одстрањен са рада док ови разлози трају .

XII МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**1. Радне просторије****Члан 52.**

Сва места у школи у којима се врши рад, кроз која се пролази или у којима се налазе санитарни и други уређаји предвиђени за општу употребу радника и ученика, као и опрема у таквим местима морају се одржавати у чистом стању.

Све радне и споредне просторије могу бити, према врсти посла, довољно осветљене природном или вештачком светлошћу. Прозори, осветљавајући отвори и други елементи за осветљавање морају се одржавати у чистом и исправном стању .

Вештачко осветљавање радних просторија мора бити у границама нормале како би утицало на рад запосленог.

Сва места која представљају нарочиту опасност при кретању запослених морају бити добро осветљена. Зидови и таванице морају имати такву боју и површину да упијају што мање светла.

Члан 53.

Подови радних просторија и степеништа морају се свакодневно чистити и то по правилу по завршетку рада.

Ходници и степеништа бришу се влажним крпама за време док траје настава у учионицама.

Зидови и таванице радних просторија морају се редовно чистити и кречити .

Члан 54.

За одржавање чистоће морају редовно бити обезбеђена потребна средства а лицима која врше чишћење морају се ставити на располагање дезинфекциона и друга средства .

Опрема и наставна средства морају се редовно чистити од прашине.

Члан 55.

Радне просторије зими морају бити загрејане. Температура радних просторија мора одговарати прописаним вредностима те радне просторије. При том се мора узети у обзир влажност, кретање ваздуха и интезитет телесног рада.

Загревање просторије почиње 15. октобра и траје до 15. априла а у случају ниских температура школа ће почети са грејањем и раније односно продужиће грејну сезону.

Члан 56.

Домари и радници на одржавању чистоће, дужни су, да у зимским месецима чисте школско двориште и прилазе од снега како би се избегле повреде ученика и радника школе.

Такође, према потреби посипаће се сољу залеђена места на којима је опасност од повреда повећана.

Школа је дужна да обезбеди лопате и други прибор за чишћење снега.

Члан 57.

Ваздух радних просторија мора да буде умерено влажан, са релативном влажношћу од 30% до 80% у зависности од температуре и кретања ваздуха.

Члан 58.

У радним просторијама мора да се обезбеди природна или вештачка вентилација, а према важећим прописима за вентилацију морају се одржавати у исправном стању, а сваки квар мора се на време пријавити и отклонити. Забрањено је да се уништавају или одстрањују уређаји за вештачку вентилацију.

2. Оруђа за рад**Члан 59.**

Оруђа за рад и средства која служе при раду могу се употребљавати само за одређену сврху, којој су намењени. Сигурносне направе и заштитна средства на оруђима и средствима за рад морају се употребљавати према својој намени.

Члан 60.

Забрањена је злоупотреба и смовољно одстрањивање заштитних средстава, као и њихово намерно оштећење. Недостатак и кварове треба одмах пријавити директору школе.

Уклањање заштитних направа и уређаја може се вршити у случају потребе и од стране надлежних лица. По престанку те употребе заштитне направе и уређаје треба довести у првобитно стање.

Члан 61.

Одржавање оруђа за рад и уређаја, направа и других средстава могу да врше само за то одређена и стручно оспособљена лица, организације и установе. Преглед и одржавање оруђа за рад врши се на начин и у роковима утврђеним упуством произвођача, техничким прописима и одговарајућим стандардима. Пре пуштања у рад оруђа и уређаја, направа и других средстава на којима је извршено одржавање и поправка, обавезно се мора проверити да ли правилно функционишу, као и да ли на њима постоје заштитна средства.

Члан 62.

Од оруђа за рад и уређаја у школи обавезно се прегледају периодично:

- електрични уређаји;
- инсталације високог и ниског напона;
- ручни механизовани и други алати.

Члан 63.

Школа мора поседовати противпожарне апарате у прописаном броју и разврстати их у школској згради на прописаним местима.

Преглед исправности противпожарних апарата мора се вршити на сваких 6 месеци.

Школа мора имати и довољан број хидраната и редовно вршити проверу њихове исправности - једном годишње.

3. Електрична струја и електрични уређаји**Члан 64.**

Прекидачи за осветљавање морају се налазити одмах крај улаза у просторије, на дохват руке.

Члан 65.

Металне заштитне кутије за електричне инсталације морају бити уземљене. У непосредној близини делова, под електричним напоном морају се наместити табле и натписи који упозоравају на опасност од електричне струје.

Члан 66.

Све склопке које служе за искључење струје морају бити лако изграђене и постављене да се при правилном отварању, под нормалним погонском струјом, не ствара електрични лук.

Члан 67.

Алати и направе са електромоторним погоном морају имати направе против превисоког додирног напона, без обзира на то у каквим се просторијама употребљавају

Електрични водови и преносне направе и алати смеју се употребљавати само ако су изоловани гумом са радионичком оплетом и радионичким гајтанима.

Члан 68

Електричне инсталације, постројења и уређаји морају се свакодневно контролисати и кварови на њима одстранити у што краћем року.

Члан 69.

Електричне инсталације, бројила, утикачи и сл. морају бити обезбеђени тако да не могу угрозити здравље и животе ученика и радника школе. Оне морају бити у исправном стању и адекватно прилагођени својој намени, прописно учвршћени или затворени одговарајућим каналицама.

4. Опасне и штетне матрије**Члан 70.**

Лако запаљиве или експлозивне матрије (бензин, шпиритус, концентроване киселине, етил алкохол, бутан гас и сл.), не смеју се мешати у магацин са осталим материјалима већ у засебне просторије.

Забрањено је у радним просторијама нагомилавање лако запаљивих и експлозивних материја и отпадака.

Члан 71.

Отровне материје морају се држати у подесним посудама на сигурном месту под надзором. Овакве материје смеју да се издају само оним лицима који њима знају да рукују.

Проливене или растурене количине ових материјала морају одмах и са посебном пажњом да се одстрани. Све посуде са отровним садржајем морају да буду назначене како не би дошло до замене (на свим посудама треба исписати њихову садржину са ознаком "отров").

Члан 72.

Манипулисање са средствима која служе за огледе у настави (хемијска средства, апарати који изазивају несношљиве и штетне гасове, или испарења) мора се изводити на сигуран начин уз примену мера које ће потпуно обезбедити запослена лица и ученике од оштећења здравља или повреда на раду експлозија, ватра и сл.).

Сви радови са средствима из става 1. овог члана морају се изводити под надзором и упутствима стручног лица - наставника.

Члан 73.

У школи се морају обезбедити све потребне мере у складу са општим прописима о заштити од пожара ради предупређења могућности избијања пожара.

Уређаји за гашење пожара морају увек бити у приправности, у довољној количини и морају се редовно одржавати и чувати зими од смрзавања.

Члан 74.

У школи мора довољно лица бити обучено за руковање апаратом за гашење пожара.

Сви запослени у школи морају се упознати са мерама заштите од пожара.

5. Средства и опрема личне заштите**Члан 75.**

Средства и опрема личне заштите ради заштите здравља и безбедности запослених морају да одговарају важећим техничким стандардима и прописима.

Опрема личне заштите на раду мора се чувати у складу са упутством произвођача и на начин који омогућава њихову функционалност.

Школа је дужна да сачини годишњи план набавке средстава и опреме личне заштите, као и да обезбеди одређену количину резерве заштитних средстава.

Члан 76.

Школа води евиденцију о издавању, задужењу и раздужењу средстава личне заштите запослених.

Набавка заштитних рукавица врши се по потреби и стално у току године.

XIV ГОДИШЊИ ПРОГРАМ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**Члан 77.**

Програм мера безбедности и здравља на раду обавезно садржи:

- анализу повреда на раду, укључујући и узроке повреда на раду и спровођење мере у вези са радом, са посебним освртом на економске губитке као последицу стања безбедности и здравља на раду;
- мере које се предвиђају у одређеним роковима за решавање проблема безбедности и здравља на раду;
- динамику и реализацију програма мера развоја безбедности и здравља на раду;
- обавезе органа и појединаца у предузимању мера за реализацију програма, као и обавезе у праћењу и извршавању програма безбедности и здравља на раду.

Програм мера безбедности и здравља на раду доноси директор школе.

XV НАЧИН И ПОСТУПАК ПРОЦЕНЕ РИЗИКА**Члан 78.**

Директор школе је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места и у радној околини и утврди начин и мере за њихово отклањање. Мере за спречавање, отклањање или смањење ризика директор утврђује полазећи од процене њеног ризика, утврђеног приоритета и поштујући принципе, у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима, стандардима или опште признатим мерама.

Мере које се утврђују за спречавање, отклањање или смањење ризика јесу:

- одржавање у исправном стању и вршење прегледа и испитивања средстава за рад;
- обезбеђивање прописаних услова за безбедан и здрав рад у радној околини;
- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- обезбеђивање средстава и опреме за личну заштиту на раду, њихово одржавање и испитивање;
- упућивање запослених на предходне и периодичне лекарске прегледе у складу са оценом службе медицине рада, и др.

Члан 79.

На основу оцене службе медицине рада, директор школе утврђује посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радном месту са повећаним ризиком или за употребу односно руковање одређеном опремом за рад.

Члан 80.

Поступак процене ризика на радном месту и у радној околини покреће директор школе доношењем одлуке о покретању поступка процене ризика.

Члан 81.

Директор школе одлуком о покретању поступка процене ризика одређује једно или више лица одговорних за спровођење поступка процене ризика у складу са овим правилником (у даљем тексту: стручно лице).

Стручно лице директор одређује из реда запослених са положеним стручним испитом о практичној оспособљености за обављање послова безбедности и здравља на раду.

За вршење процене ризика директор школе може да ангажује правно лице, односно предузетника са лиценцом у области безбедности и здравља на раду.

Уговором о ангажовању правног лица, односно предузетника, као и друга лица која имају одговарајућу стручност и знање потребно за вршење процене ризика, која су одговорна за спровођење поступка процене ризика на радном месту и у радној околини.

XVI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 82.

Директор школе је дужан да акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, донесе у складу са законом.

Непоштовање одредаба овог правилника од стране запослених представља тежу повреду радне обавезе.

Члан 83.

За све што није регулисано овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и подзаконски акти који регулишу ову материју.

Члан 84

Овај правилник ступа на снагу осмог дана, од дана објављивања на огласној табли школе.

Члан 85.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду број 7/9-3 од 26.02.2007. године.

Председник Школског одбора
Оливера Пештерац, професор

Објављено на огласној табли школе 26. 03. 2010. године.